

PROPOSTA D'UGT ILLES BALEARS :

PACTE SOCIAL PER A L'EDUCACIÓ A LES ILLES BALEARS

Palma, 10 de març de 2009

El futur de la nostra comunitat està lligat a l'educació i formació de les actuals generacions. La pèrdua progressiva del valor social de l'educació, manifestada en el cada vegada major abandonament escolar, ha de fer activar mecanismes correctors i incentivadors de la formació.

INTRODUCCIÓ

L'educació es constitueix com un pilar bàsic de l'Estat de benestar. Defensem, com a propis, els conceptes de llibertat i de qualitat aplicats a l'educació, però sempre amb un tercer afegit, l'equitat, que inclou la igualtat d'oportunitats, i tot això estructurat en torn als principis de solidaritat i de cohesió social. No acceptam que qualitat i igualtat siguin incompatibles, més encara, la vertadera qualitat del sistema s'aconseguirà en el moment en què l'equitat s'aconsegueixi.

Així, a les recomanacions que sorgiren de la "48a Reunió de la Conferència Internacional d'Educació (CIE)", celebrada a Ginebra del 25 al 28 de novembre del passat any 2008, s'estableix que *els governs, així com els altres actors socials, desenvolupen un important paper per tal de proporcionar una educació de qualitat per a tots i totes i, per això, haurien de reconèixer que és essencial disposar d'un concepte més ampli d'educació inclusiva que sigui capaç de respondre a les diferents necessitats de tots/totes els /les alumnes, i que l'esmentada educació sigui al mateix temps pertinent, equitativa i efectiva.*

La nostra escola necessita adaptar-se a unes noves realitats, als canvis que s'estan produint en una societat en constant transformació. La nostra escola, la nostra educació, ha de fer front a la realitat derivada del procés de transferències, de la integració a Europa, del debat ideològic sobre el paper de l'educació com a vehicle de canvi, de transformació social i no de simple transmissor o reproductor de l'ordre social preestablert.

Veiem en l'educació el fonament d'una societat justa i solidària. La millor i major inversió de futur que pot realitzar una societat. Defensem l'educació com un servei públic i no sols com un servei d'interès social. En aquest context, els governs, els partits polítics i també els sindicats han de donar respostes clares i realistes, afrontar aquests nous reptes del ja tòpic segle XXI i ser capaços de posar aquestes noves realitats al servei del desenvolupament i del progrés.

El pilar fonamental per poder encarar amb èxit els reptes de competitivitat del segle XXI i sostenir el modern Estat de Benestar de les Illes Balears és

l'EDUCACIÓ. En l'educació es troba el projecte de societat futura, i es la societat qui ha d'assumir els compromisos essencials sobre el seu model educatiu.

Els agents econòmics i socials de les Illes Balears han de participar en les decisions importants sobre l'educació, participar de l'esforç que la societat, en el seu conjunt, realitza en el finançament del sistema educatiu i exigir als poders públics una organització i gestió eficient en garantia d'un servei públic essencial que ha de produir resultats en el seu principal destinatari: les noves generacions que han de formar-se íntegrament com a persones, amb els coneixements necessaris per garantir la seva inserció en una societat competitiva.

És el moment de decidir créixer en educació impulsant una política d'objectius concrets de qualitat. És aquesta una decisió social que requereix diàleg, consensos i compromisos. La societat balear és l'origen i destí d'un **Pacte social per a l'Educació**; un pacte que ha d'al·ludir a la idea de definir i posar en pràctica, des del consens, les línies mestres del nostre sistema educatiu amb la finalitat que cobri plena vigència a les Illes Balears l'article 27 de la Constitució; un Pacte que possibiliti establir les bases per al desenvolupament del sistema educatiu balear, en les quals es concretin les matèries i actuacions amb les quals s'ha de consolidar aquest sistema.

Les institucions, les forces polítiques, els agents econòmics i socials de les Illes i tots els que integren la comunitat educativa han d'aportar el seu criteri, el seu judici, la seva orientació i el seu suport al que volem que sigui la societat de les Illes Balears en un futur, la societat que forjaran els nostres nins i les nostres nines, els nostres joves, que avui es formen en els centres educatius de les Illes; un sistema educatiu sòlid en el qual es reconeixin com a persones que adquireixen en la tolerància, el respecte a l'altre, al pluralisme i la igualtat, les competències bàsiques necessàries per ser ciutadans i ciutadanes que aporten la seva tasca al progrés de les nostres Illes.

JUSTIFICACIÓ

El *Pacte Social per a l'Educació a les Illes Balears* que reclamen té com **objectiu posar en marxa un ampli debat social**, que ha de donar resposta a una demanda reiterada, des de fa temps, per diverses institucions, organismes, associacions... com és el cas del nostre sindicat, UGT.

La complexa situació social i econòmica de la nostra Comunitat Autònoma, pensam que justifica no sols un Pacte quant al sistema educatiu, sinó un ampli acord social. Serveixen d'exemple els següents indicadors de la realitat de la nostra Comunitat i que institucions com el MEPSYD, el Consell Escolar de les Illes Balears, el Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, Informe PISA, estudis de diverses publicacions del món educatiu... fan palesos:

- ✓ **Alta taxa d'abandonament d'estudis a les Illes** (34,9% de la població de 18 a 24 anys), superior al promig de tot l'Estat (29,9% de la població del mateix tram d'edat).[Xifres editades pel MEC el 2008 i referides a 2006].
- ✓ **Molt discret rendiment en competències clau** de comprensió lectora, llengua estrangera i matemàtiques.
- ✓ **Baix nivell d'estudis de la població activa** (només un 35,9% de les persones actives té educació secundària de primera etapa).
- ✓ **Baix nombre d'alumnat titulat en educació secundària superior** (percentatge 10 punts per sota de l'objectiu europeu d'arribar al 85% de la població amb estudis finalitzats d'ESO).
- ✓ **Baix percentatge de titulats en formació professional.**
- ✓ **Baix nombre de treballadors i treballadores qualificats.**
- ✓ **Gran augment de l'alumnat estranger** (més d'un 15% del total) absorbit majoritàriament pels centres públics.

- ✓ **Saturació de les infraestructures educatives** (aules massificades, problemes de conservació, dificultats per a l'accés a les tecnologies de la informació i comunicació...) i **recursos** en els sistema educatiu.
- ✓ **Conflictivitat escolar.**
- ✓ **Oferta de centres públics per sota de la mitjana Estatal.**
- ✓ **Desaparició de la cultura de l'esforç.**
- ✓ **Manca de valoració del fet educatiu per part de la societat.**
- ✓ **Baixa despesa pública en educació** (en relació al PIB fou a Balears en el 2006 del 3,1%, mentre que a nivell estatal va ser d'un 4,35%).

Aquests indicadors han provocat un percentatge elevat de notícies que reflecteixen el baix nivell educatiu de la nostra Comunitat a tots els mitjans de comunicació de forma continuada, creant una seriosa preocupació a totes i tots els que consideram que l'educació és el fonament d'una societat.

CONDICIONS NECESSÀRIES

És primordial que la societat en general, així com els sectors més directament implicats, siguin conscients que el sistema educatiu no és patrimoni ni de l'administració educativa, ni del professorat, ni de pares i mares, ni de l'alumnat. És un sistema bàsic de l'Estat de Benestar que correspon a tots els sectors socials, per això, **qualsevol compromís de canvi i de millora ha de comptar amb:**

- ✓ **L'acceptació i implicació social.**
- ✓ El **compromís de l'escola**, dels seus integrants i de les seves organitzacions.
- ✓ **L'acció conjunta de les diferents Conselleries i Administracions locals.**
- ✓ **El suport de tot l'equip de govern.**
- ✓ L'establiment d'un **compromís especial amb els mitjans de comunicació.**
- ✓ Un **marc de discussió** centrat en l'educació a les Illes Balears.
- ✓ Un **ambient constructiu de discussió, debat i consens**, així com un clima d'enteniment.

Queda palès que les estratègies per atendre la situació del nostre sistema educatiu han d'unir l'esforç conjunt d'alumnes, pares i mares, centres, educadors i educadores, agents socials, agents econòmics i administracions. **És un deure inexcusable i d'aquest depèn la consolidació d'un model educatiu òptim.**

OBJECTIUS PRIORITARIS DEL PACTE

Alguns dels àmbits preferents a treballar per arribar al Pacte són els següents:

- La **compensació de desigualtats**: igualtat d'oportunitats, atenció a la diversitat...
- **Capacitats de l'alumnat**. S'han de fixar determinades competències bàsiques que valorin d'igual manera els aprenentatges bàsics i instrumentals, i també aquelles capacitats de l'alumnat que afavoreixen el creixement personal i el desenvolupament social.
- **Garantia per a les treballadores i els treballadors** en aspectes que van des de l'estabilitat laboral, la formació, salut laboral, la revalorització social...
- **Rendibilitat dels recursos i l'eficàcia dels serveis**: coordinació de les diferents administracions (com per exemple, en el disseny i aplicació de programes per a la reducció de l'absentisme).

Per assolir aquests objectius, en primer lloc, **cal que tots els agents** que hem anat esmentant **assumeixin el seu deure i la seva obligació de protagonistes actius en l'educació i formació de la societat balear**; en segon lloc, es necessita **la unió i posada en comú de tots els esforços per establir els mecanismes per educar i formar amb qualitat**. Tot això **és imprescindible que ho lideri el Govern de les Illes Balears** i que aquest **posi el recursos tècnics i humans** per a la planificació, l'elaboració, la gestió i el seguiment del ***Pacte Social per a l'educació a les Illes Balears***.